

## IRODALOM

**A Nemzetközi Erdészeti Központ megalakulása.** (C. I. S., Berlin, 1939.)

Előkelő formában, párhuzamos francia, német és angol nyelvű szöveggel jelent meg a *Centre International de Sylviculture* (C. I. S.) első kiadványa, amely a nagysúlyú új nemzetközi intézmény megalakulásának (1939. május 11—13.) a körülményeit ismerteti.

A Központ létesítésének szükségéről és előzményeiről már lapunk f. évi VI. számában (672—675. old.) megemlékeztünk. Május óta azonban egy új világháború kellős közepébe kerültünk. Annál öröndetesebb tehát, hogy az emberiség egyetemes érdekeinek a politikai kérdéseken felül emelkedő szolgálata a fegyverzajban sem szünetel és a fontos erdőgazdasági célok megvalósítására törekvő C. I. S. is bátor elhatározottsággal halad tovább a megkezdett úton.

A 60 oldalas gyönyörű kiállítású füzetet báró *Waldbott* Kelemennek, a C. I. S. elnökének az erdészet nemzetközi együttműködéséről írt tanulmánya vezeti be, amely rövid, de hiánytalan áttekintést ad a kérdés egész multjáról.

Generalforstmeister *Alpers*, a német erdészügyi államtitkár és egyben a C. I. S. alelnöke „Földünk erdei és Németország, mint a Nemzetközi Erdészeti Központ otthona“ című írásából megtudhatjuk, miért esett a székhely megállapításánál éppen Németországra a nemzetek választása s milyen áldozatkészséggel kívánja meghálálni a Birodalom a megtisztelő bizalmat. Dr. *Köstler* tanár, a Központ igazgatója az erdőgazdaság terén létesítendő nemzetközi együttműködés gyakorlati megvalósításának módozatairól értekezik, míg dr. *Luncz* Géza m. kir. erdőtanácsos, az intézet egyik osztályának vezetője, a római Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet volt erdészeti osztályának munkáját ismerteti.

A füzetet az 1940. évre Helsinkiben tervezett III. Nemzetközi Erdészeti Kongresszus előkészítéséről, továbbá a C. I. S. alakuló gyűléséről és az ezzel kapcsolatos társadalmi eseményekről, tanulmányutakról szóló hivatalos jelentés, végül pedig az intézmény alapszabályainak a szövege zárja le.

M.

## HAZAI FOLYÓIRATOK.\*

Halászat. (XL. évf. 1939.)

16. sz. — *Dr. Mika F. és dr. Varga L.*: Hazai pisztráng-tenyésztésünk irányelvei és kilátásai. (3. k.) — *Dr. Lukács K.*: A magyar halászat multjáról. — —: Tógazdasági címek. — *Zboray E.*: Japán halászok.

Kertészeti Szemle. (XI. évf. 1939.)

9. sz. — *Dobos L.*: A gyümölcsfák térszüksége. — *Balogh I.*: Az őszi barack csonkázása. — *Pap I.*: Mire ügyeljünk a hagyományos növényeknél. — *Pap I.*: Korai Hortensia előkészítése. — *Scholtz G.*: Olcsó gyümölcseletartó építése. — *Csornai A.*: A barok kertművészet remeke: Herrenhausen. — *Z-ó-n*: A magtermesztés fogásai I. — *Rácz P.*: Kertészeti segédeszközök Németországban. — *Dr. Varga F.*: Génközpontok és a növénynevelés I. — *s. Balás G.*: Az alma és körte levélatkáiról. — *M.*: Magyar növényfajtajonosságok: *Ficus elastica var. glauca nigrescens*.

10. sz. — *Schneider J.*: Páfrányok. — *Vécsey Sz.*: A téli gyümölcs szedése. — *Magyar Gy.*: A cserepes növények ültetéséről. — *Csorna A.*: Stuttgart tanulsága. — *Dr. Husz B.*: Néhány időszerű tanács a gyümölcsfák téli permetezéséről.

11. sz. — *Pap I.*: Tanulságos számok. — *Dobos L.*: Gyümölcsfák védelme nyulak ellen. — *Dandé M.*: Kultúrák külföldi mérőföld nélkül. — *Rácz P.*: Temetők — sírkertek.

12. sz. — *Pap I.*: Virágok anyák napján. — *Vécsey Sz.*: Idősebb gyümölcsfák átültetése. — *Doktor Ö.*: Élősövény nevelése. — *s. Balás G.*: Csonthéjas gyümölcsfáink levélatkája.

Magyar Statisztikai Szemle. (XVII. évf. 1939.)

10. sz. — —: Az egyes törvényhatóságok és országrészek kiszámított népessége 1939. július közepén. — *Molnár E.*: A lengyel kérdés a nemzetiségi statisztika tükrében. — —: Nemzetközi külkereskedelmi forgalom. — *P. Horváth M. br. dr.*: Rádió-vevőberendezések Magyarországon 1938-ban. — *Dr. Jánki Gy.*: Hitfelekezeti áttérések Magyarországon 1919—1938. években.

Magyar Vadászujás. (XXXIX. évf. 1939.)

32. sz. — —: Újra kell szabályozni az eljárást a kísérőlevelek kiadása körül. — *Plentzner F.*: VÉR... VÉR... — *Dr. Szent-*

\* Jelmagyarázat: (1. k.) = első közlemény; (2. b. k.: 17.5/10 4) = második és befejező, összesen 17.5 oldal terjedelmű közlemény, 10 ábrával és 4 táblázattal.



*Ivány G.*: A csücsszervezet. — *A. Balogh A.*: Mit láttam Kárpát-alján? — *Gy. Takách Gy.*: Bács-Bodrog vármegye szabályrendelettel pótolja azt, ami a tilalmiűdő-rendeletből kimaradt.

33. sz. — —: A vadászati, halászati kihágások büntetési Németországban és Magyarországon. — *P. Horváth R.*: Meglop-tam a szarvasnász titkait. — *Dr. Csonka Gy.*: Vadkár de lege ferenda. — *Dr. Szent-Ivány G.*: Beköszöntő!

34. sz. — *Dr. Szent-Ivány G.*: Gyöngyös-Halászi Takách Gyula. — *Sztankovszky J.*: Mégegyszer: hogyan készítsük tölté-nyeinket?

### Mezőgazdasági Közlöny. (XII. évf. 1939.)

11. sz. — —: *Darányi Kálmán †.* — *Ul Nagy A.*: Az öntöz-gazdálkodás várható növénytermelési eredményei. — *Szabados M.*: Kenderáztató munkások munka- és bérvizonyai. — *Dr. Kar-dos B.*: Kistraktorok Amerikában és Németországban. — *Dr. Kar-dos E.*: A mezőgazdasági iparok néhány időszerű kérdése. — *Dr. Joó G.*: A „mezőgazdaság mozgósításáról“ szóló új törvény Romániában. — —: A répacukor gyártásának növekedése kül-földön.

### Nimród Vadászujság. (XXVII. évf. 1939.)

32. sz. — *N. Kiss S.*: Szarvasbögés, 1939. II. — *Sólyom*: A Fehértó madárvilága.

33. sz. — *Sólyom*: Aki le nem mond, jön. — *Gr. Csekonics E.*: Villámbögés. (1. k.) — *B. Holtzer L.*: Héjakkal vadászom.

34. sz. — *Sólyom*: Csendes elmélkedés. — *Gr. Csekonics E.*: Villámbögés. (2. b. k.: 2. 5 —/—) — *Fckete I.*: November.

### Technika. (XX. évf. 1939.)

9. sz. — *Dr. Varga J.*: A kémia és a nyersanyag-gazdálkodás. *Biacs N.*: Kis transzformátorok egyszerűsített méretezése. — *Csát G.*: Tata nevezetesebb barokk építészeti alkotásai. — *v. Gohér M.*: Dr. h. c. *Bláthy Ottó Titusz.* — *Vaskó R.*: Munkagépek biz-tosítása túlterhelés ellen. — —: Az épülettervezési tanszéken készült feladatok gyűjteménye. — —: Kísérletek a növényi olajok kenőanyagként való felhasználására. — *Mangel J.*: Új építész-et és Finnországban.

### Természettudományi Közlöny. (71. kötet 1939.)

11. sz. — *Sziebert I.*: Magyar gyártmányú gyorsmotoros vo-natok külföldön. — *Lohr F.*: Korszerű hangfényképezés filmen.

— *Ballenegger R.*: A virágfestékek és átöröklődésük. — *Vermes M.*: A ciklotron, az atomrombolás új eszköze. — *Dr. Varga L.*: Állandóan fagyott talajból életrekelte szervezetek. — *A. Csaba G.*: Az ezüstróka háziasítása. — *Dr. Aujeszky L.*: Honnan jön a szél és hova megy? — *Dr. Polster A.*: Ólom helyett beton. — *Dr. Kes-selyák A.*: Halászómalom a Tiberisen. — *Dr. Windisch R.*: A kakaóhéj D-vitamintartalma. — *M. J.*: Kábel rozsdásodása. — *Dr. Varga L.*: A fokhagyma baktériumölő hatása.

#### Vadászat — Halászat. (VII. évf. 1939.)

**21. sz.** — —: A *Hubertus OMVV* serlegvacsorája. — *Vágó A.*: Adatok az őzek természetrajzához. — (in.): A lesvadászat. (1. k.)

**22. sz.** *Gr. Festetics P.*: December... — *Dr. Magyary G.*: A szilvafás bak. — (in.): A les-vadászat (2. k.)

#### KÜLFÖLDI LAPSZEMLE.\*

ZEITSCHRIFT FÜR WELTFORSTWIRTSCHAFT. Band 7. Heft 1. 1939.

**Hofmann:** Adatok a *Pinus Brutia* ismeretéhez. (Beiträge zur Kenntnis der Hartkiefer, *Pinus Brutia* Ten.) 3–20. old.

A Földközitenger keleti partvidékein és Anatólia déli részén tenyésző, elsörendű fává növő fenyőfajta igen hasonlít a *Pinus halepensis*-re, amelytől csak abban különbözik, hogy tobozai nem egyesével, hanem kettesével vagy négyesével és vízszintesen állnak a hajtásokon.

A szerző részletesen ismerteti ennek az érdekes és kitűnő szerfaanyagot szolgáltató fenyőnek az elterjedési területét, a termőhellyel szemben támasztott igényeit, fájának műszaki tulajdonságait, fatömeg- és növedékbeli teljesítőképességét és felsorolja leggyakoribb növényi, ill. rovarrellenségeit is.

A *P. Brutia* igen könnyen újul fel természetes úton is mindenütt, ahol a talajtakaró utat enged a csemete gyökerének, azért különösen érdőtűz után jelenik meg tömegesen. Igénytelensége és fájának kitűnő használhatósága következtében egyre több figyelemben részesül és helyenkint gondosan ápolt állományokat is lehet már találni, amelyekben legjobban a cédrus fajtáival elegyedik.

\* A német és angol folyóiratokat *dr. Mihályi Zoltán*, a francia-, olasz-, spanyol- és románnyelvű közleményeket *dr. Luncz Géza*, m. kir. erdőtanácsos, a lengyel és cseh szaklapokat *Székács Vince*, ny. miniszteri tanácsos, a jugoszláv irodalmat pedig *Pászthy Ferenc*, ny. m. kir. főerdőtanácsos ismerteti.



**Herzner: A fa és a tűz. (Holz und Feuer.)** 229—238. old.

A fa kitűnő műszaki tulajdonságai alapján mint építőanyag újabban ismét egyre fokozódó jelentőséghez jut és így nem csodálhatjuk, ha a tudomány is komoly erőfeszítéseket tesz, hogy a faszervezetek egyetlen hátrányát, a gyulékonytságot minél jobban csökkentse.

A szerző a fatest természettani és vegyi felépítése alapján világít rá a különböző fajtájú fából és különböző megmunkálással készült építőanyagok gyulékonyságának a mértékére, ismereti azokat az építészeti előírásokat, amelyek a tűzveszély megelőzését szolgálják és behatóan foglalkozik az égést gátló vegyszerekkel, alkalmazásuk módjával (telítés, mázolás és ozmótikus felvétel), végül pedig felsorolja az ellenőrzés eljárásait és az eddigi rendszeres kísérletek eredményeit is.

**Ambros: Elővigyázati és védelmi rendszabályok az apácalepke ellen, különös tekintettel az állományok enyvezésére. (Vorichts- und Schutzmassnahmen gegen Nonnenkalamitäten mit besonderer Berücksichtigung der Bestandesleimung.)** 238—242. és 258—262. old.

Csehország lúcfenyveseit 17 évi látszólagos szünetelés után ismét nagymértékű apácalepke-veszély fenyegeti. A szerző ezért időszerűnek látja, hogy rövid összefoglalást adjon azokról a gazdasági és műszaki rendszabályokról, amelyek a veszély megelőzésére és leküzdésére alkalmasak. Meggyőződése szerint az idejében alkalmazott enyvezés is igen jó eredményt szolgáltat; a kedvezőtlen vélemények rendszeren a ki nem elégtő végrehajtás terhére irandók.

**Scheuble: Az erdei fenyők terpentinjének különös viselkedése. (Merkwürdiges von den Kiefernterpentinölen.)** 245—258. old.

A balsamos olajok jellemzésére és származásuk megállapítására rendszeren fajsúlyukat, fenyőtörési kitevőjüket és optikai elfordító képességüket szokták megadni. Az első két tulajdonság az egyes fajoknál rendszeren állandó érték, az elfordító képességgel kapcsolatban azonban a kutatók arra az érdekes felfedezésre jutottak, hogy ez nem csak a termőhely és a kor szerint változik, hanem hogy ebben a tekintetben az egyes törzsek között is nagy különbségek mutatkozhatnak.

A szerző gondos vizsgálatait azt igazolják, hogy az eltérés oka a gyantaacsapolás módjában rejlik, mert ha ez nem fűrésző és légmentesen zárt palack felhasználásával, hanem közönséges

edénybe való gyűjtéssel történik, a terpentín kisebb-nagyobb része a gyantából elpárolog és így az nem is szolgáltat biztos alapot a vizsgálatokhoz.

SCHWEIZERISCHE ZEITSCHRIFT FÜR FORSTWESEN. 1939. 11—12. sz.

**Schädelin: Vissza a termőhelynek megfelelő fafajokhoz!** (Zurück zur guten Standortsrasse.) 317—325. old.

A tarvágás és a vele kapcsolatos mesterséges felújítás Svájcban is sokhelyütt az ismeretlen származású vetőmagból nevelt csemetékkel való erdősítést vonta maga után, aminek következtében a termőhelyhez kitűnően alkalmazkodott erdőnemzedékek sorát kétes értékű állományok szakították meg.

A szerző rámutat az ezzel járó veszélyekre és a meg nem felelő, vagy gyanús állományok mielőbbi kihasználását az értékes hazai erdőknek a maggyűjtés szempontjából való, termőhely szerinti osztályozását, a gyéritések gondosabb kivitelét és a szálaló üzemmód erőteljesebb felkarolását kívánja.

**Petitmermet: Az erdészeti gazdasági feladatai háború esetén.** (Einige kriegswirtschaftliche Aufgaben der Waldwirtschaft.) 332—336. old.

Svájcban háború esetén az 1938. évi április 1-i törvény alapján történik az ország nyersanyag-szükségletének a fedezése. Az erdőgazdaság szabályozásáról a Hadiipari és Munkaügyi Hivatal erdészeti főosztálya gondoskodik, amelynek öt osztálya van. A szerző, mint ennek a Hivatalnak az előadója, beszámol azokról a leltározási munkákról, amelyeket a háborús veszélyre való tekintettel mind az öt osztályban (szerfa, tűzifa, faszén, cserző kéreg, papírfa) végre kellett hajtani és az adatok alapján részletes javaslatot tesz a szükséges ellátási rendszabályokra vonatkozóan.

JOURNAL OF FORESTRY. 1939. 11. sz.

**Hiley: Az új erdőtörvénytervezet.** (The Cooperative Forest Restoration Bill.) 835—36. old.

A magánerdőgazdaság bizonyos mértékű ellenőrzésének szükségét az amerikai törvényhozás már régóta érezte. Az erdőterület rohamos csökkenése a felelős tényezőket cselekvésre sarkalta és hosszas tárgyalások után végre a kongresszus elé került a „Törvényjavaslat az erdők közös helyreállításáról“ c. javaslat.

A szerző ennek a ténynek a jelentőségét méltatja és a javaslattól, törvényerőre emelkedése esetén, igen sokat vár.



**Thompson: Értékes fák megvédése a felszín változása esetén. (Grade Change Protection for Valuable Trees.)** 837—45. old.

Ütépítésnél, városszabályozásnál igen gyakran idős fák is tönkremennek a talaj eredeti felszínének bevágás vagy feltöltés útján való megváltoztatása következtében. A szerző a jelenség élettani okainak megvilágítása után néhány hasznos tanácsot ad — ábrákban is — miként lehet a fákat a pusztulástól megóvni.

**Bruner: Miért nem adnak a meglévő tervezetek megfelelő kísérletre alkalmat. (Why Not Give Existing Programs a Fair Trial?)** 846—49. old.

A magánerdők pusztulásának megakadályozására az amerikai hivatalos körök a veszélyeztetett területeknek állami tulajdomba való vételét tartják a legjobb rendszabálynak.

A szerző ezzel szemben azt vitatja, hogy ha az államerdészeti hatóságok megfelelő szaktanáccsal sietnének a magánerdőbirtokosok segítségére és a pénzügyi kormányzat is támogatná őket olcsó hitelekkel, saját maguk is át tudnának térni, — állami felügyelet mellett — a belterjes gazdálkodásra.

**Meyer: Az erdőgazdaság állami szabályozása Mexikóban. (Public Forest Regulation in Mexico.)** 856—58. old.

Néhány érdekes adat a Mexikóban ezidőszert — érvényes rendelkezésekről, amelyek a használat nagysága szerint állapítják meg az ellenőrzés mértékét. Így pl. 5000 m<sup>3</sup>-t meghaladó évi szerfatermelésre a birtokos csak jóváhagyott gazdasági terv bemutatása ellenében kap engedélyt, 15.000 m<sup>3</sup>-t évente csak úgy vághat, ha szakképzett erdőtisztet is alkalmaz.

**Davis, Young és Orr: A fenyőfélék tűhullása. (Needle Droop of Pine.)** 884—87. old.

Minnesota Wisconsin és Michigan államokban 1935 nyarán igen sok *Pinus resinosa*- és simafenyő-fiatalosban észlelték az újfajta betegséget, amelynél sem gomba- sem rovarkárosításnak nem volt megállapítható nyoma.

A szerzők beható vizsgálat alapján kimutatták, hogy aggodalomra nincsen ok, mert az adott esetekben a tűhullást szárazság, túlerős napsütés vagy pedig a fagy okozták.

**Tinsley: A magvetéssel való erdősítés újból feltámad. (Direct Seeding — a Revival.)** 888—90. old.

A régebbi kísérletek eredménytelensége következtében Amerikában a tarvágások felújítása ma csemetékkel történik. Ez az

eljárás azonban hosszadalmas és igen költséges. Az Egyesült Államokban közel 2 millió kat. holdra tehető a letarolt terület nagysága; ennek a beerdősítése 130 évig tartana és kb. *másfél billió dollárba* kerülne. Érthető tehát, hogy a szakközönség szívesen visszatérne a magvetéssel való erdősítésre.

A szerző igen alapos kísérleteket végzett Idahóban az eredményesség megállapítására és kimutatja, hogy az ottani *Pinus monticola* és *P. ponderosa*-telepítéseknél sikerre csak akkor van kilátás, ha a vetőmagot ősztől tavaszig tartó rétegeléssel a csirázásra alkalmassá teszik és az apró rágcsálók ellen a felújítandó területet megfelelően biztosítják.

LA RIVISTA FORESTALE ITALIANA, 1939. 8. sz.

**Brunori: Az erdészet ügye Eritreában. (Problema forestale in Eritrea.)** 467—477. old.

Eritreában az erdők legnagyobb részét kipusztították, még mielőtt az olaszoké lett volna ez a keletafrikai gyarmat. A fascista erdészet most arra törekszik, hogy mentse ami még menthető és új erdősítésekkel pótolja a tarolásokat.

Szerfát szolgáltató állomány alig van, az ebből a szempontból figyelmet érdemlő fánemeket a szerző felsorolja. Az erdei mellékhaszonvételek annál jelentősebbek. A *Cassia angustifolia* által szolgáltatott szennalevelet nagy tételekben szállítják külföldre. Az egyik eritreai pálmafaj („palma dum“) gyümölcsének magvából gombokat s kis dísz tárgyakat faragnak („növényi elefántesont“), levelét pedig jószágetetésre s talajjavító trágyának használják fel. A mangrovefélék, az *Acacia etbaica* s még sok eszerjenövény dús tannintartalmával nyújt hasznot. A *Meriandra bengalensis* kiváló minőségű kámfort ad. Más fánemek különböző orvosságokhoz, illatszerekhez szolgáltatnak nyersanyagot, ismét mások gyantát, gummit, cellulózét adnak stb.

A tanulmány második része az olasz erdészeti milícia által végzett felújításokat és útfásításokat, valamint az újabban létesített állami esemetekerteket ismerteti több kép kíséretében.

**Generali: A Subasio hegy újraerdősítése. (Il rimboschimento di monte Subasio.)** 478—485. old.

Az évszázadokkal ezelőtt elkopárosodott sziklás hegyvidék leerdősítésére valósággal mintául szolgálhat az a tevékenység, amit az olasz erdészeti milícia ezen az Assisi város határában fekvő hegyen az utolsó tíz év alatt végzett.

A szerző részletesen ismerteti az alkalmazott fajokat és az összes munkálatot a rájuk fordított költségekkel együtt. A szöveget nagyon szép és tanulságos fényképfelvételek egészítik ki.



**Alvino:** Az alpesi bambusznád az olasz birodalomban. (Il bambú alpino nell Impero.) 487—494. old.

Az *Arundinaria alpina* Olasz-Keletafrikában 3000 m. magasságig jól tenyészik. A szerző előfordulási helyeit, más fajokkal való elegyedését, élettanát, tenyésztési módjait és jövedelmezőségét ismerteti. Abessziniában ez a bambusznád a bennszülötteknek építő anyagul szolgál; használják a fő- és válaszfalakat, a menyezet és fedélszék anyagául, tetőfedésre, víztartályok építésére. Háziipari és gazdasági alkalmazása is nagyon elterjedt, sőt sétatálcák, kisebb bútordarabok és dísz tárgyak készítésére is alkalmas. Mezőgazdasági öntözőberendezéseknél nyitott csatornákat készítenek belőle, de a belül üres nádszál a köldökesomók rekeszeinek átfúrása után vízvezető zárt csatornáknak is megfelel. Tartósságát bemázolással, vagy vegyi anyagokkal történő telítés útján fokozzák. Gimma, Addis Abeba és Goba piacairól külföldre is sokat szállítanak belőle bútoringázásra, sátorkaróknak, halászbölgöknek stb. Cellulózéjából a legfinomabb papírt gyártják.

A szövegben elmondottakat szebbnél-szebb fényképek igazolják.

**Mariani:** A Karszt fenyveseinek helyes kezelése. (Il trattamento delle pinete del Carso.) 495—498. old.

A 40—50 éves feketefenyveseket csak szakszerű gazdálkodással lehet a Karszton a tenyészetnek megmenteni. A tisztító vágások s 50 éven felüli korban a gyérítések igen szükségesek. Ez egyébként a Karszton előforduló többi fenyőfélékre vonatkozólag is áll.

**Federico:** Erdőgazdasági kérdések a lombard síkságon Addától Ticino-ig. (Problemi forestali della pianura lombarda fra Adda e Ticino.) 499—506. old.

A Pó síkság erdeinek a szerepét és jelentőségét ismerteti s főként a gazdasági előnyöket hangsúlyozza. A fajok közül az akácnak és a nyárféléknek kívánja a vezetőserepet biztosítani.

REVISTA PĂDURILOR. 1939. 9—10. sz.

**Georgescu és Badea:** A *Quercus rubra*-csemeték kiszáradása. (Uscarea puieților de *Quercus rubra*.) 717—719. old.

A *Phoma allantella* Pk. nevű gombának egyik havasalföldi és egy hegyvidéki csemetekertben okozott pusztításait s az ellene való védekezést írja le.

Vesiliu és Reiff: Lecanium által megtámadott akác-telepítések. (Atac de lecanine în plantații de salcâm.) 723—725. old.

Besarábiában több silány akácállományt 10—15 éves korában megtámadt a *Lecanium corni robiniarum*. A szerző tölgygel leendő helyettesítésüket javasolja.

Napi kérdések. — A fának hordódongaként való felhasználása. — (Probleme zilei. — Folosirea lemăului pentru doage.) 739—749. old.

A lap négy munkatársa szólott hozzá ehhez a kérdéshez Romániát érdeklő megvilágításban.

Sburlan és Heroiu gazdasági és társadalmi szempontokból fejtegetik az egyszerű, de szorgalmas dongakészítők helyzetét, akik maguk készítette árujukkal egész Romániát beutazzák. Helyzetük a faáraknak, különösen a tölgy árának az emelkedése folytán erősen rosszabbodott.

Ene a dongakészítési eljárásokat, majd a donga fájában károsító rovarokat (*Cerambix*, *Zeuzera*, *Cossus*, *Xyloterus lineatus*, *Xyleborus monographus*, *Lymexylon navale*, stb.) ismerteti.

Crivăt végül a bükk-donga készítési módjait írja le.

Sburlan: A külső sín emelése kanyarokban. — (Supraînălțarea șinelor exterice în curbe) 793—797. old.

A vasútépítésnél szokásos eljárásokat tárgyalja mennyiség-tani alapon és a sínemelés mértékének kiszámítására a *Hauska* javasolta képletet a gyakorlati alkalmazhatóság szempontjából bírálja.

Coman: A ribizke egy új válfaja országunk növénytenyésztésében. (*Ribes rubrum* L. o specie nouă pentru flora țării noastre.) 798. old.

A *Ribes rubrum*nak *scandicum* Jancz. nevű válfaját eddig csak Szibériában, Skandináviában, Litvániában és Lengyelországban ismerték; de a szerző Máramarosban, Felsővisó határában is megtalálta.

Demetrescu: Kikből kerüljenek ki a nagy erdőbirtokok vezetőtisztjei? (Recrutarea personalului superior de specialitate în marile administrații forestiere, o problemă fundamentală.) 799—807. old.

Az erdőtisztképzésnél, valamint a magasabb állásokra történő kiválogatásnál Franciaországban és Németországban alkal-



mazott eljárásokat írja le s egybeveti azokat a hazaiakkal. Arra a következtetésre jut, hogy Romániában ezen a téren még sok a pótolnivaló. A kiválogatásnál a jelöltek sokoldalúságát kell figyelembe venni. A csak különleges ismeretekkel rendelkezők nem valók vezetőszerepre.

**Moldovan-junior: Fenyőrönkök átvétele a vágásterületen.** (Receptia buztelinor de răzinoase în parchete. 808—813. old.)

A hosszúsági méretnél csak az egész métereket, a vastagságnál pedig csak az egész centimétereket kell figyelembevenni.

**Pop: A papírgyártás fájának kérdése Romániában.** (Asupra problemei lemnului pentru fabricarea hârtici în România.) 813—815. old.)

Javaslat arravatkozólag, miként lehetne a cellulózegyárakat több, papírgyártásra felhasználható fával ellátni.

**Haralamb: A liège-i nemzetközi édesvízi halászati kongresszus.** (Congresul internațional de piscicultură fluvială dela Liège.) 816—835. old.)

Liège-ben (Belgium) a halászati kiállítással kapcsolatos kongresszust 1939. évi június hó 22—25. napjain tartották meg. 16 állam (köztük Magyarország is) szakemberekkel, további 12 állam pedig külügyi tisztviselőkkel képviseltette magát. A szerző beszámol a kongresszus osztályainak munkájáról s leírja a zárülést követő tanulmányi kirándulásokat is.

**Napi kérdések. — A faszén.** (Problemele zilei. — Cărbunii de lemn.) 826—864. old.)

A fának szénítés útján történő értékesítéséről a lap öt munkatársa értekezik.

*Ceacăreanu* a galyfának a lakott helyektől távolfekvő és nehezen megközelíthető erdőrészekben való szénítését ismerteti. *Silian* és *Serengău* a bokszenítést tárgyalják; az előbbi az Észak- és Közép-Erdélyben szokásos eljárásokat, az utóbbi a bánáti módszereket. *Páll* és *Mălăescu* a párolási eljárással és a kemencében történő szénítéssel foglalkoznak.

LES. 1939. 28—32. sz.

**Souček: Erdészeti magkereskedelmi ismeretek. I. A nyár és szilfamag csíráképeségéről.** (Některé úvahy a poznatky z lesního semenářství. I. O trvání klíčivosti semen osikových a jilmových.) 241. old.)

A nyár- és szilfamagnak régebben csak rövid ideig (néhány napig) tartó életképességet tulajdonítottak, az újabb orosz

kutatások és csemetekerti gyakorlat azonban megállapították, hogy pl. az egészséges, érett és kellően elraktározott nyárfamag egy hónappal az érés (szedés) után még sikerrel vehető. Csíráképesége a szedés utáni első héten rendszerint 90%-on felüli, a mag nagyon gyorsan (három nap alatt) kicsírázik.

Hasonló a helyzet a szilfamagnál. Ennek a csíráképesége is rendszerint 70%-on felüli.

**Linhart: Légtömlős kerekű szállítás az erdőben. (Doprava na pneumatikách v lese.)** 263—265. old.

Részletesen leírja a tűzifaszállítással kapcsolatosan végzett kísérleteket és rámutat a légtömlős kerekű kocsik előnyeire és hátrányaira. Hegyes, erdős terepen és kevésbé jó utakon az ilyen kocsik nem nyújt különös előnyt, sőt a közönséges, könnyű szerkezetű kocsik aránylag jobbaknak bizonyultak.

Bizonyos változtatások azonban sokat javítanának a légtömlős kerekű kocsin, ami használatát és üzemének a biztonságát növelné.

**Korsuň: Néhány szó a gazdasági veszteségekről. (Několik úvah o hospodářských ztrátách.)** 279—280. old.

A fa döntésénél, termelésénél és mérésénél előálló veszteségekről ír és javaslatot tesz azok mérséklésére.

**Jakš: Megjegyzések az erdősítéshez. (Poznámky k zalesňování.)** 281—282. old.

Sok éven át szerzett tapasztalatait ismerteti. Az elemi csapások következtében szükséges tarolások mindig igen nagy veszedelemet rejtenek magukban, a tervszerűen végzett túlhasználatoknál azonban kellő biztonságról is lehet gondoskodni.

A szerző úgy véli, hogy a kormányrendelet alapján átmenetileg végzendő rendkívüli használatok nem végzetesek, legkevésbé ott, ahol megtakarítások állanak rendelkezésre. A vágásmód megválasztásától igen sok függ és a szerző több példát hoz fel a helyes megoldásra.

#### ŠUMARSKI LIST. 10—11. sz.

**Pipan: Az erdők megadóztatása. (Oporezivanje šuma.)** 517—558. old.

Felsorolja az erdőkre Jugoszláviában kivetett adókat, amelyek terhe túlságosan nagy és nincs arányban a jövedelmezőséggel. A hiba az adók kivetésénél alapul szolgáló kataszteri tiszta jövedelem egyenlőtlen megállapításánál és a pótagók aránytalan



nagyságában van, mert pl. a községi pótdadó némely erdónél az egyenes adó 200%-ánál is több. A szerző azt javasolja, töröljék törvényhozásilag az erdőkre vonatkozólag a földadó-jövedelmi adórendszert s helyette a tényleg befolyó jövedelmet adóztassák meg. Ezt az adót az erdőbirtokos meg tudja fizetni és az állam számára is biztos bevételi forrás lesz. A pótdadót nézete szerint az összes erdőkre vonatkozólag el kell törölni.

**Oraš: A dalmát Karszt erdősítésének kérdése. (Problem pošumljavanja krša u Dalmaciji.)** 559—567. old.

Az E. L. 1937. évi II. és 1939. évi I. füzetében már ismertettünk hasonló tárgyú tanulmányt. Oraš a községi elkopárosodott közös erdők és legelők szomorú állapotát eseteli s a kérdést csak úgy tartja megoldhatónak, ha a közös erdő- és legelőterületeket egyénileg felosztják, mert szerinte — s ebben sok igaza van — az emberi önzés közös birtoknál csak aratni szeret, anélkül, hogy vett volna.

**Petrovic: Gyantatermelésre berendezett erdők. (Uredivanje smolarskih šuma.)** 567—580. old.

Jugoszlávia tekintélyes nagyságú feketefenyő-erdeit a szerző nézete szerint állandó gyantatermelésre kell berendezni. A jövőben létesítendő feketefenyveseket is úgy kell telepíteni, hogy már a csemetekortól kezdve mindvégig a gyantatermelés lebegjen az erdőgazda szeme előtt. A gyérítésnél már a 12 cm. vastag törzsecskéből is gyantát lehet termelni, amelynek értékesítési lehetőségei kiválóak.

**Ugrenović: Dr. Petrašić Andrija egyetemi tanár a Jugoszláv Erdészeti Egyesület alelnöke. (Professor Dr. Andrija Petrašić, podpredsjednik Jug. Šum. Udruženja)** 665—607. old.

Nagy elismeréssel méltatja *Petrašić*-nek a jugoszláv erdészeti terén szerzett kiváló érdemeit 60 éves születésnapjára évfordulója alkalmából.

**Vajda: Az erdőgazdasági munka észszerű megszervezése. (O racionalnoj organizaciji rada u šumskom gospodarstvu.)** 608—619. old

Eberswaldeban tervszerűen foglalkoznak e kérdéssel s 1—8 heti munkástanfolyamokat tartanak, amelyeken a magasrangú vezető erdőtisztek is résztvesznek. Terv szerint négy év alatt Németország egész erdészeti szakszemélyzete elvégzi ezeket a tanfolyamokat. A szerző kívánatosnak tartaná, ha Jugoszláviában is be-

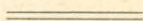
vezetnének — egyelőre legalább kísérletképen — ilyen tanfolyamokat.

**Poplavski:** Az állományok osztályozása próbaszalagok segítségével, (Izlučivanje sastožina pomoću primernih pruga.) 619—634. old.

Próbaterék és próbakörök helyett az egész területen áthúzódo, 10—20 m. széles próbaszalagok alkalmazását ajánlja.\*

**Delić:** A fa használata a francia automobiliparban. (Upotreba drveta u francuskoj automobilskoj industriji.) 634—656. old.

A fa a karosszériagyártásnál elkerülhetetlenül szükséges. A francia Renault gyárban a kis turistakocsikhoz 30 kg., az autóbuszokhoz 700 kg., a Renault-típusú nagy kocsikhoz 1740 kg. fa kell. Leginkább bükköt, kőris, lucfenyőt és tölgyet, valamint sok gyarmati fát használnak. A szerző táblázatos kimutatásokkal, grafikonokkal és fényképekkel kíséri a faválasztékok (különösen a deszkák) óvatos szárításának mikéntjét tárgyaló közleményét.



\* Erdőrendező koromban a Karszt-erdőkben én is ilyen eljárással végeztem a fatömegbecslést s emlékszem, hogy volt egy kilométernél is hosszabb próbaterületem. Arra kellett leginkább ügyelni, hogy a próbaszalag az összes termőhelyi minőségeket és elegyes erdőnél az összes fafajnemeket a helyes arányban magában foglalja. Rendszerint a völgyekből fel a hegygerincig vonultak próbaszalagterületeink. A kitézést kézbentartott zsebbusszólával végeztük színes rudak segítségével. A 10 öl szélességet 20—20 ölenként mértük át derékszögben. Felfelé végeztük a kitézést, lefelé az átlózást vagy fordítva.